

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 22 maja 2012 r. *

Swobodny przepływ osób — Dyrektywa 2004/38/WE — Artykuł 28 ust. 3 lit. a) — Decyzja o wydaleniu — Wyrok skazujący — Nadrzędne względy bezpieczeństwa publicznego

W sprawie C-348/09

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Niemcy) postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2009 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 31 sierpnia 2009 r., w postępowaniu:

P.I.

przeciwko

Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca), K. Lenaerts, J.C. Bonichot, U. Lohmus, prezesi izb, A. Rosas, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev i C. Toader, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 10 stycznia 2012 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu P.I. przez G.L. Pagliaro oraz A. Caramazzę, Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzega oraz J. Möllera, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu belgijskiego przez L. Van den Broeck, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu duńskiego przez C. Vanga, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu estońskiego przez M. Linntam, działającą w charakterze pełnomocnika,

* Język postępowania: niemiecki.

- w imieniu rządu irlandzkiego przez D. O'Hagana oraz J. Kenny'ego, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez D. Conlana Smytha, barrister,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez S. Varonego, avvocato dello Stato,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez C. Wissels oraz M. Noorta, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu polskiego przez M. Szpunara, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez D. Maidani oraz S. Grünheid, działające w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 marca 2012 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158, s. 77; sprostowania: Dz.U. 2004, L 229, s. 35; Dz.U. 2005, L 197, s. 34).
- 2 Wniosek ten został złożony w związku ze sporem między P.I., mającym włoską przynależność państwową, a Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid (Niemcy), dotyczącym decyzji Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid stwierdzającej utratę przez P.I. prawa wjazdu i pobytu na terytorium niemieckim i nakazującej mu opuszczenie tego terytorium pod rygorem wydalenia do Włoch.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2004/38

- 3 Zgodnie z motywami 23 i 24 dyrektywy 2004/38:
 - „(23) Wydalenie obywateli Unii i członków ich rodziny uzasadnione względami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego stanowi środek mogący wywołać poważne szkody dla osób, które korzystając z praw i swobód przyznanych im w [t]raktacie [WE], rzeczywiście zintegrowały się w przyjmującym państwie członkowskim. Zakres takich środków powinien zatem zostać ograniczony zgodnie z zasadą proporcjonalności, aby uwzględnić stopień integracji danej osoby, długość jej pobytu w przyjmującym państwie członkowskim, jej wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i ekonomiczną oraz związki z krajem pochodzenia.
 - (24) W konsekwencji stopień ochrony przed wydaleniem powinien być tym większy, im większy jest stopień integracji obywateli Unii i członków ich rodziny w przyjmującym państwie członkowskim. Środek wydalenia wobec obywateli Unii, którzy przez wiele lat zamieszkiwali

w przyjmującym państwie członkowskim, w szczególności jeżeli urodzili się tam i zamieszkiwali przez całe swoje życie, należy stosować jedynie w wyjątkowych okolicznościach, w których istnieją nadrzędne względy bezpieczeństwa publicznego. Ponadto takie wyjątkowe okoliczności powinny mieć zastosowanie do środka wydalenia podejmowanego wobec nieletnich, w celu ochrony ich związków z rodziną, zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.”.

4 Artykuł 27 ust. 1 i 2 tej dyrektywy przewiduje:

„1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału, państwa członkowskie mogą ograniczyć swobodę przemieszczania się i pobytu obywateli Unii i członków ich rodziny, bez względu na przynależność państwową, kierując się względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. Na względy te nie można się powoływać do celów gospodarczych.

2. Środki podjęte ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego muszą być zgodne z zasadą proporcjonalności i opierać się wyłącznie na indywidualnym zachowaniu danej osoby. Wcześniejsza karalność nie może sama w sobie stanowić podstaw do podjęcia takich środków.

Indywidualne zachowanie danej osoby musi stanowić rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie narażające jeden z podstawowych interesów społecznych. Nie są dopuszczalne uzasadnienia, które nie są bezpośrednio związane z danym indywidualnym przypadkiem lub opierają się na względach ogólnej prewencji”.

5 Artykuł 28 tej samej dyrektywy brzmi następująco:

„1. Przed podjęciem decyzji o wydaleniu ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, przyjmujące państwo członkowskie uwzględnia informacje dotyczące długości pobytu danej osoby na jego terytorium, jego/jej wieku, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i ekonomicznej, integracji społecznej i kulturalnej w przyjmującym państwie członkowskim oraz stopień jego więzi z krajem pochodzenia.

2. Przyjmujące państwo członkowskie nie może podjąć decyzji o wydaleniu wobec obywateli Unii lub członków ich rodzin, bez względu na przynależność państwową, którzy posiadają prawo stałego pobytu na jego terytorium, z wyjątkiem poważnych względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

3. Decyzja o wydaleniu nie moż[e] zostać podjęta wobec obywateli Unii, z wyjątkiem decyzji uzasadnionej nadrzędnymi względami bezpieczeństwa publicznego określonymi przez państwa członkowskie, jeżeli:

- a) zamieszkiwali oni w przyjmującym państwie członkowskim przez poprzednie dziesięć lat; lub
- b) są nieletni, z wyjątkiem przypadków, w których wydalenie jest konieczne ze względu na dobro dziecka zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.”.

6 Artykuł 33 dyrektywy 2004/38 przewiduje:

„1. Zarządzenia o wydaleniu mogą być tylko wydawane przez przyjmujące państwo członkowskie jako kara lub konsekwencja prawna w postaci kary pozbawienia wolności, jeżeli są spełnione warunki art. 27, 28 i 29.

2. Jeżeli zarządzenie o wydaleniu, przewidziane w ust. 1, zostaje wykonane po upływie okresu dłuższego niż dwa lata od jego wydania, państwo członkowskie sprawdza, czy dana osoba stanowi obecnie i rzeczywiście zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego i ocenia, czy nastąpiły jakiegokolwiek zasadnicze zmiany okoliczności od momentu wydania zarządzenia o wydaleniu”.

Dyrektywa 2011/93/UE

- 7 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz.U. L 335, s. 1) ma na celu ustanowienie minimalnych norm dotyczących określania przestępstw i kar dotyczących niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, pornografii dziecięcej oraz nagabywania dzieci dla celów seksualnych. Wprowadza ona również przepisy służące skuteczniejszemu zapobieganiu takim przestępstwom większej ochronie pokrzywdzonych w wyniku takich przestępstw.

Uregulowania krajowe

- 8 Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern (ustawa o swobodnym przepływie obywateli Unii) z dnia 30 lipca 2004 r. (BGBl. 2004 I, s. 1950), zmieniona przez Gesetz zur Änderung des Bundespolizeigesetzes und anderer Gesetze (ustawę o zmianie ustawy o policji federalnej i innych ustaw) z dnia 26 lutego 2008 r. (BGBl. 2008 I, s. 215), w § 6 stanowi:

- „1. Utrata praw będących przedmiotem niniejszego paragrafu może nastąpić na podstawie § 2 ust. 1 bez uszczerbku dla § 5 ust. 5 tylko ze względów porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego (art. 39 ust. 3 WE, art. 46 ust. 1 WE). Odebranie zaświadczenia o prawie pobytu lub prawie stałego pobytu na podstawie prawa wspólnotowego oraz cofnięcie karty pobytu lub karty stałego pobytu może nastąpić także jedynie z wyżej wymienionych względów. Z wymienionych w zdaniu pierwszym względów może także nastąpić odmowa wjazdu. Stwierdzenie ze względów zdrowia publicznego może nastąpić tylko w razie wystąpienia choroby w ciągu pierwszych trzech miesięcy po wjeździe.
2. Sama okoliczność wydania wyroku karnego nie wystarcza do uzasadnienia decyzji lub środków, o których mowa w ust. 1. Brane pod uwagę mogą być wyłącznie wyroki karne jeszcze niewykreślone z rejestru centralnego i wyłącznie w zakresie, w jakim stanowiące ich podstawę okoliczności świadczą o indywidualnym zachowaniu będącym obecnie zagrożeniem dla porządku publicznego. Musi to być rzeczywiste i wystarczająco poważne zagrożenie, które dotyczy podstawowych interesów społeczeństwa.
3. Przy podejmowaniu decyzji na podstawie ust. 1 należy w szczególności wziąć pod uwagę długość pobytu danej osoby na terytorium Niemiec, jej wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i ekonomiczną, zakres integracji społecznej i kulturalnej w Niemczech oraz stopień jej więzi z krajem pochodzenia.
4. Po uzyskaniu prawa stałego pobytu stwierdzenie na podstawie ust. 1 może nastąpić wyłącznie z poważnych względów.
5. Stwierdzenie utraty praw na podstawie ust. 1 może w przypadku obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin, którzy zamieszkiwali w ciągu ostatnich 10 lat na terytorium państwa, a także w przypadku nieletnich nastąpić jedynie z nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego. Jeśli chodzi o nieletnich, nie dotyczy to przypadków, w których wydalenie jest konieczne ze względu na dobro dziecka. Występowanie nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego można stwierdzić jedynie w wypadku prawomocnego skazania danej osoby za co najmniej jedno przestępstwo umyślne na karę co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności lub na co najmniej pięć lat środka stosowanego wobec nieletnich lub gdy podczas ostatniego skazania zastosowano wobec niej środek zabezpieczający o charakterze izolacyjnym, lub w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa Republiki Federalnej Niemiec czy też gdy dana osoba stanowi zagrożenie terrorystyczne.

[...]”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

- 9 P.I. urodził się w dniu 3 września 1965 r. we Włoszech, a od 1987 r. zamieszkuje w Niemczech. Pierwszą kartę pobytu wydano mu w kwietniu 1987 r. i regularnie przedłużano. Jest on kawalerem i nie ma dzieci. Nigdy nie ukończył nauki szkolnej ani kształcenia zawodowego; w Niemczech był zatrudniony jedynie dorywczo. P.I. ma pięcioro rodzeństwa, z którego część zamieszkuje w Niemczech, a część we Włoszech. Od momentu jego aresztowania w styczniu 2006 r. jego matka mieszka na zmianę w Niemczech i we Włoszech.
- 10 Wyrokiem z dnia 16 maja 2006 r., który uprawomocnił się w dniu 28 października 2006 r., Landgericht Köln (sąd krajowy w Kolonii) skazał P.I. na karę siedmiu lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności za wykorzystanie seksualne małoletniej, zmuszanie do czynności seksualnych i zgwałcenie. Czyny objęte tym wyrokiem skazującym miały miejsce w latach 1990–2001. Począwszy od 1992 r. prawie w każdym tygodniu P.I. zmuszał swoją ofiarę do obcowania płciowego lub do wykonywania innych czynności seksualnych, używając przemocy i grożąc, że zabije jej matkę lub brata. Pokrzywdzoną była – ośmioletnia w chwili pierwszego czynu – córka jego konkubiny. Od dnia 10 stycznia 2006 r. P.I. przebywa w zakładzie karnym i zakończy odbywanie kary pozbawienia wolności w dniu 9 lipca 2013 r.
- 11 Decyzją z dnia 6 maja 2008 r. Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid, będąca stroną pozwaną w sprawie przed sądem krajowym, stwierdziła utratę przez P.I. prawa wjazdu i pobytu na terytorium Niemiec, zarządziła natychmiastową wykonalność tej decyzji i nakazała P.I. opuszczenie terytorium pod rygorem wydalenia do Włoch.
- 12 Pozwana w sprawie przed sądem krajowym podnosi, że P.I. działał ze znaczną energią i poprzez wieloletnie wykorzystywanie ofiary wyrządził jej „bezgraniczną krzywdę”. Uważa, że nie można wykluczyć, iż w podobnych okolicznościach dopuści się ponownie czynów takich samych lub podobnych jak te, które doprowadziły do jego aresztowania, zważywszy w szczególności na długi okres popełniania występku oraz na fakt, iż cały czas nie wykazuje on poczucia winy. Zasługujące na ochronę interesy P.I. zostały jednak rozważone; w rezultacie stwierdzono, że nie jest on szczególnie zintegrowany ze społeczeństwem niemieckim – ani gospodarczo, ani społecznie.
- 13 W dniu 12 czerwca 2008 r. P.I. zaskarżył decyzję o wydaleniu z dnia 6 maja 2008 r. i wniósł o zawieszenie jej wykonania. Wyrokiem z dnia 14 lipca 2008 r. Verwaltungsgericht Düsseldorf (sąd administracyjny w Düsseldorf) oddalił skargę, uznając między innymi, że czyny będące podstawą skazania świadczą o osobistym zachowaniu wywołującym obawę przed aktualnym, rzeczywistym i wystarczająco poważnym zagrożeniem dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa, tj. ochrony dziewczynek i kobiet przed przemocą seksualną i zgwałceniami. Sąd ten wskazał, że P.I. wykazał znaczną energią przestępczą w szczególności, jeżeli wziąć pod uwagę okres, w którym czyny zostały popełnione, wiek pokrzywdzonej i środki podjęte w celu uniknięcia ich ujawnienia poprzez ciągłe grożenie pokrzywdzonej oraz doprowadzenie do jej izolacji.
- 14 P.I. wniósł od tego wyroku apelację do Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen, który po przywróceniu zawieszającego skutku skargi zwrócił się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy zawarte w art. 28 ust. 3 dyrektywy 2004/38/WE pojęcie nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego obejmuje tylko zagrożenie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa rozumianego jako istnienie państwa wraz z jego instytucjami i istotnymi elementami władzy publicznej, zagrożenie przetrwania społeczeństwa i funkcjonowania stosunków zewnątrzpaństwowych oraz pokojowego współistnienia narodów?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 15 W pkt 56 wyroku z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie C-145/09 Tsakouridis, Zb. Orz. s. I-11979, Trybunał orzekł, że art. 28 ust. 3 dyrektywy 2004/38 należy interpretować w ten sposób, że pojęciem nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego mogąym uzasadniać wydalenie obywatela Unii, który zamieszkiwał w przyjmującym państwie członkowskim przez poprzednich dziesięć lat, może być objęcie zwalczanie przestępczości związanej z obrotem środkami odurzającymi w zorganizowanej grupie przestępczej.
- 16 W odpowiedzi na pisemne pytanie Trybunału w następstwie ogłoszenia ww. wyroku w sprawie Tsakouridis sąd odsyłający wskazał, że w sprawie przed nim zawisłej nadal istnieją wątpliwości w zakresie ustalenia, czy – a jeżeli tak, to pod jakimi warunkami – zwalczanie innych rodzajów przestępczości niż zorganizowana przestępczość związana z narkotykami może również stanowić jeden z „nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego” w rozumieniu ww. art. 28 ust. 3.
- 17 Sąd ten zastanawia się w szczególności, czy możliwe jest wydalenie z przyjmującego państwa członkowskiego obywateli Unii, którzy – choć nie wchodzą w skład zorganizowanej grupy przestępczej lub jakiegokolwiek innej struktury kryminalnej – popełnili wyjątkowo ciężkie przestępstwa naruszające prawnie chronione interesy indywidualne, takie jak wolność seksualna, życie, wolność lub integralność fizyczna oraz istnieje z ich strony znaczne ryzyko recydywy poprzez popełnianie podobnych przestępstw.
- 18 Co się tyczy bezpieczeństwa publicznego, Trybunał orzekł już, że pojęcie to obejmuje zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne bezpieczeństwo państwa członkowskiego (ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 19 Zdaniem Trybunału z brzmienia oraz systematyki art. 28 ust. 3 dyrektywy 2004/38 wynika, że uzależniając każdy środek w postaci wydalenia w sytuacjach wskazanych w tym przepisie od istnienia „nadrzędnych względów” bezpieczeństwa publicznego – pojęcia znacznie węższego od „poważnych względów” w rozumieniu art. 28 ust. 2 tej dyrektywy – prawodawca Unii w sposób oczywisty zamierzał ograniczyć środki oparte na wspomnianym ust. 3 do „wyjątkowych okoliczności”, tak jak zapowiedziano to w motywie 24 wspomnianej dyrektywy (wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 40).
- 20 Pojęcie nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego zakłada bowiem nie tylko istnienie zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego, ale ponadto to, że stopień tego zagrożenia jest szczególnie wysoki, co jest odzwierciedlone przez zastosowanie wyrażenia „nadrzędne względy” (ww. wyrok w sprawie Tsakouridis, pkt 41).
- 21 Należy również przypomnieć, że prawo Unii nie narzuca państwom członkowskim jednolitej skali wartości, jeżeli chodzi o ocenę zachowań, które mogą zostać uznane za przeciwne bezpieczeństwu publicznemu (zob. analogicznie wyrok z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie C-268/99 Jany i in., Rec. s. I-8615, pkt 60).
- 22 Zgodnie z brzmieniem art. 28 ust. 2 dyrektywy 2004/38 nadrzędne względy bezpieczeństwa publicznego są „określ[ane] przez państwa członkowskie”.
- 23 O ile zasadniczo państwa członkowskie posiadają swobodę w określaniu – zgodnie z krajowymi potrzebami, które mogą być odmienne w różnych państwach i okresach – wymogów porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego, w szczególności jako uzasadnienie odstępstwa od zasady podstawowej swobodnego przemieszczania się osób, wymogi te powinny jednak być rozumiane w sposób wąski, aby ich zasięg nie był określany jednostronnie przez każde państwo członkowskie bez możliwości kontroli przez instytucje Unii (zob. w szczególności wyroki: z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie C-33/07 Jipa, pkt 23, Zb. Orz. s. I-5157, pkt 23; wyroki z dnia 17 listopada 2011 r.: w sprawie C-430/10 Gajdarow, Zb. Orz. s. I-11637, pkt 32; w sprawie C-434/10 Aładżow, Zb. Orz. s. I-11659, pkt 34).

- 24 W celu ustalenia, czy przestępstwa takie jak te, których dopuścił się P.I., mogą wchodzić w zakres pojęcia „nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego”, należy wziąć pod uwagę następujące elementy.
- 25 Zgodnie z art. 83 ust. 1 TFUE seksualne wykorzystywanie dzieci należy do dziedzin szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, w których przewidziana jest ingerencja prawodawcy Unii.
- 26 W motywie pierwszym dyrektywy 2011/93 wyrażono ten cel poprzez podkreślenie, że niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci stanowią poważne pogwałcenie praw podstawowych, w szczególności praw dzieci do ochrony i opieki niezbędnych dla ich dobra, przewidzianych w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- 27 Waga, jaką przypisuje się tego rodzaju przestępstwom, wynika też z art. 3 dyrektywy 2011/93, który w ust. 4 stanowi, że podejmowanie czynności seksualnych z udziałem dziecka, które nie osiągnęło wieku przyzwolenia, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, podczas gdy zgodnie z art. 3 ust. 5 ppkt (i) podejmowanie takich czynności przy nadużyciu uznanego stosunku zaufania, władzy lub wpływu na dziecko, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej ośmiu lat pozbawienia wolności. W myśl art. 3 ust. 5 ppkt (iii) kara ta powinna wynosić co najmniej 10 lat, jeżeli przestępstwo popełniono z użyciem przymusu, przemocy lub groźby. Zgodnie z art. 9 lit. b) i g) tej samej dyrektywy do okoliczności obciążających należy popełnienie przestępstwa przez członka rodziny dziecka, osobę mieszkającą z dzieckiem lub osobę, która nadużyła uznanego stosunku zaufania lub swojej władzy, a także popełnienie przestępstwa z użyciem poważnej przemocy lub wyrządzenie nim dziecku poważnej szkody.
- 28 Z elementów tych wynika, że państwa członkowskie mają prawo uznać, że przestępstwa takie jak wymienione w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE stanowią szczególnie poważne naruszenie jednego z podstawowych interesów społeczeństwa, które może przedstawić bezpośrednie zagrożenie spokoju i fizycznego bezpieczeństwa ludności, a tym samym mieścić się w pojęciu „nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego”, co może stanowić uzasadnienie wydalenia na podstawie art. 28 ust. 3 dyrektywy 2004/38 – pod warunkiem że sposób popełnienia takich przestępstw wykazuje cechy szczególnie poważne, co ustalić powinien sąd odsyłający poprzez indywidualne zbadanie przypadku, jaki ma miejsce w zawisłej przed nim sprawie.
- 29 Ewentualne stwierdzenie przez sąd odsyłający – zgodnie z wartościami przyświecającymi porządkowi prawnemu jego państwa członkowskiego – że przestępstwa tego rodzaju, jak popełnione przez P.I., stanowią bezpośrednie zagrożenie spokoju i fizycznego bezpieczeństwa ludności, nie musi koniecznie prowadzić do wydalenia danej osoby.
- 30 Artykuł 27 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2004/38 uzależnia bowiem każde wydalenie od tego, by zachowanie danej osoby stanowiło rzeczywiste i aktualne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa lub przyjmującego państwa członkowskiego, co na ogół oznacza, że osoba, której sprawa dotyczy, ma skłonności do kontynuowania takiego zachowania w przyszłości.
- 31 Należy dodać, że w sytuacji gdy wydalenie zostało orzeczone tytułem kary lub środka dodatkowego towarzyszącego karze pozbawienia wolności, lecz wykonywane jest po upływie okresu dłuższego niż dwa lata od jego zarządzenia, państwo członkowskie ma – zgodnie z art. 33 ust. 2 dyrektywy 2004/38 – obowiązek sprawdzenia, czy dana osoba stanowi aktualnie i rzeczywiście zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego oraz dokonania oceny, czy nastąpiła zasadnicza zmiana okoliczności od momentu podjęcia decyzji o wydaleniu.
- 32 Wreszcie, jak wynika z art. 28 ust. 1 dyrektywy 2004/38, przed podjęciem decyzji o wydaleniu z terytorium państwa ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego przyjmujące państwo członkowskie powinno wziąć pod uwagę w szczególności długość pobytu danej osoby na jego terytorium, jej wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i ekonomiczną, integrację społeczną i kulturalną w przyjmującym państwie członkowskim oraz stopień jej więzi z krajem pochodzenia.

- 33 Mając na uwadze powyższe rozważania, na przedłożone pytanie należy udzielić następującej odpowiedzi: wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy dokonywać w ten sposób, że państwa członkowskie mają prawo uznać, że przestępstwa takie jak wymienione w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE stanowią szczególnie poważne naruszenie jednego z podstawowych interesów społeczeństwa, które może przedstawić bezpośrednie zagrożenie spokoju i fizycznego bezpieczeństwa ludności, a tym samym mieścić się w pojęciu „nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego”, co może uzasadniać wydalenie na podstawie tegoż art. 28 ust. 3 – pod warunkiem że sposób popełnienia takich przestępstw wykazuje cechy szczególnie poważne, co ustalić powinien sąd odsyłający poprzez indywidualne zbadanie przypadku, jaki ma miejsce w zawisłej przed nim sprawie.
- 34 Każde wydalenie jest uzależnione od tego, by zachowanie danej osoby stanowiło rzeczywiste i aktualne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa lub przyjmującego państwa członkowskiego, co na ogół oznacza, że osoba, której sprawa dotyczy, ma skłonności do kontynuowania takiego zachowania w przyszłości. Przed podjęciem decyzji o wydaleniu przyjmujące państwo członkowskie powinno wziąć pod uwagę w szczególności długość pobytu danej osoby na jego terytorium, jej wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i ekonomiczną, integrację społeczną i kulturalną w tym państwie oraz stopień jej więzi z krajem pochodzenia.

W przedmiocie kosztów

35 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy dokonywać w ten sposób, że państwa członkowskie mają prawo uznać, że przestępstwa takie jak wymienione w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE stanowią szczególnie poważne naruszenie jednego z podstawowych interesów społeczeństwa, które może przedstawić bezpośrednie zagrożenie spokoju i fizycznego bezpieczeństwa ludności, a tym samym mieścić się w pojęciu „nadrzędnych względów bezpieczeństwa publicznego”, co może uzasadniać wydalenie na podstawie tegoż art. 28 ust. 3 – pod warunkiem że sposób popełnienia takich przestępstw wykazuje cechy szczególnie poważne, co ustalić powinien sąd odsyłający poprzez indywidualne zbadanie przypadku, jaki ma miejsce w zawisłej przed nim sprawie.

Każde wydalenie jest uzależnione od tego, by zachowanie danej osoby stanowiło rzeczywiste i aktualne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa lub przyjmującego państwa członkowskiego, co na ogół oznacza, że osoba, której sprawa dotyczy, ma skłonności do kontynuowania takiego zachowania w przyszłości. Przed podjęciem decyzji o wydaleniu przyjmujące państwo członkowskie powinno wziąć pod uwagę w szczególności długość pobytu danej osoby na jego terytorium, jej wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i ekonomiczną, integrację społeczną i kulturalną w tym państwie oraz stopień jej więzi z krajem pochodzenia.

Podpisy